A magyar irodalom története III: 1700–1849 LLM3161

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (FŐSZAK)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		**A magyar irodalom története III: 1700–1849** LLM3161					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve				Egyed Emese			
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve				Biró Annamária			
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	3	2.6. Az értékelés módja	vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Kö Sz

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszáma)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					-

3.7 Egyéni munka össz-óraszáma	42
3.8 A félév össz-óraszáma	98
3.9 Kreditszám	4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Részvétel az első félévben megvalósuló, a szakfelelős tanár által megjelölt, két vendégelőadáson • Részvétel a szemináriumon
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Kolozsvári könyvtári/levéltári terepmunka a félév folyamán (egyetemi könyvtári, akadémiai könyvtári, EME könyvtári belépő)

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	• A magyar irodalom alakulástörténetének leírása és példákkal való illusztrálása • Az irodalom formai hagyományozódásának (korszakok, irányzatok, stílusok) értelmezése, a irodalmi jelenség kulturális és esztétikai kontextusainak önálló vizsgálata • Kulcsfogalmak értő használata a kor irodalmára vonatkozóan (imitáció, közköltészet, iskoladráma, reformkor, zsebkönyv, paszkvillus, epitáfium stb.) • Saját álláspont megfogalmazása és védelme az irodalmi művek és a szakirodalom ismeretében • Írásbeli/szóbeli előadás előkészítése és bemutatása megadott irodalomtörténeti témáról a szakirodalom értő használatával • Projektek irodalomtörténeti anyagának kidolgozása a szakbibliográfiát is beleértve
Általános kompetenciák	• Képesség folyamatos képzési terv önálló elkészítésére; a képzési célok megvalósítása tájékoztatási tevékenységekkel, csoportos tervekkel és intézményes személyi és szakmai programokon való részvétel által • Az anyanyelvi irodalom egyes műveinek, korszakainak, stílusirányzatainak elemző és áttekintő bemutatása • Írásbeli és szóbeli anyanyelvi kompetenciák bővítése a korszak szövegvilága ismeretében

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• Tájékozottság a magyar irodalom szöveghagyományának és személyi feltételeinek 1700 és 1849 közötti történetében az európai irodalomtörténet kontextusában
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• A korszak irodalmi szövegeinek tartalmi, stiláris behatárolása • Az irodalmi imitáció jelenségének kritikatörténeti megismerése • Az irodalom intézményi kereteinek ismerete a nyelvi mozgalom és a polgári átalakulás kontextusában • Komparációs technikák elsajátítása 17–19. századi szövegeken • Tájékozódás a korszak irodalmi kultúrájának szakirodalmában • Irodalmi művek értelmezésének képessége • Magyar nyelvi és stiláris képességek fejlesztése

8. A tantárgy tartalma

8. 1. Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
8. 1..Bevezetés a korszak tanulmányozásába	Probléma-módszer	
8.2 Mikes Kelemen utazása Franciaország-Törökország-Havasalföld-Moldva-Havasalfüld-Törökország (1717-1756) és olvasmányútja, Kalmár György hexameteres úti levele (A *Prodromus*-melléklet)	Művelődés- és kritikatörténeti áttekintő előadás, beszélgetés	
8.3. Erdélyi nemesek Bécsben Id. Daniel Istvánné Pekri Polixéna (1743-44). Női programok. Boros-jenei Székely László (magyar napló), gróf Fekete János (francia nyomtatvány, 1787)	Interaktív előadás, közös szövegértelmezés	

8. 4 . Gróf széki Teleki József európai tanulmányútja 1759-1761: bázeli, párizsi időtöltése, látogatása Rousseau-nál, külföldi kiadványai - könyvgyűjtése	Előadás	
8. 5 Barcsay Ábrahám úti leveleinek veszedelmes voltáról (Orczy Lőrincnek, családtagoknak, barátoknak címzett magyar, francia és kevert nyelvű levelek)	Politikatörténeti előadás, beszélgetés	
8. 6 Kazinczy Ferenc erdélyi útja: az *Erdélyi levelek* befejezhetetlensége	Genetikus elemzés	
8. 7 Csokona Vitéz Mihály rejtőzései („az a három év”)	Szövegkomparáció, problematizáló előadás	
8.8. Újfalvi Krisztina és az erdélyi irodalmi szalonok nehéz születése	Nőtörténeti előadás	
8.9 Wesselényi Miklós, Széchenyi István, Eötvös József Európája	Politikatörténeti-irodalomtörténeti előadás	
8.10 Bölöni Farkas Sándor utazásai szellemi szabadság jegyében	Előadás	
8.11 Vörösmarty Mihály utazásszimbolikája: *A Rom, Szél úrfi*	Szövegértelmező előadás	
8.12 Petőfi Sándor (élet)út-reprezentációi (költészetben, prózában)	Összehasonlító stilisztika, interaktív módszerek	
8.13 Vendégelőadás	előadás	
Összefoglaló, vizsgaelőkészítő óra	Beszélgetés	

Kötelező irodalom

„*Ki vagyok én?” Nem mondom meg... Tanulmányok Petőfiről*. Szerk. Szilágyi Márton.. Petőfi Irodalmi múzeum 2014

Biró Ferenc: *A felvilágosodás korának magyar irodalma*. Budapest 1994, Balassi kiadó

Borbély Szilárd: Csokonai és az utazás in Egyed Emese (szerk): *Irodalomértelmezések a felvilágosodástól napjainkig*. Egyetemi Műhely-Bolyai Társaság 2014, 244-250

Egy erdélyi gróf a felvilágosult Európában (Teleki József utazásai 1759-1761) S.a.r. Tolnai Gábor Akadémiai Kiadó Budapest, 1987[Régi magyar prózai emlékek 7]

Első folyóirataink: Uránia. Szerk. Szilágyi Márton, Debrecen 1999. Csokonai könyvtár. Források (Régi kortársaink) 6.

F. Csanak Dóra: Két korszak határán. *Teleki József, a hagyományőrző és felvilágosult gondolkodó*. Akadémiai kiadó Budapest 1983

Fazekas Csaba: *Útviszonyok, úthálózat és városok a 18. század végi Magyarországon*. Közlekedéstudományi Szemle 42(1992), 308-318

Győrffy Katalin: *Kultúra és életforma a XVIII. századi Magyarországon (Idegen utazók megfigyelései*) Budapest 1991 Művészettörténeti Füzetek 20.

Kazinczy Ferenc: *Erdélyi levelek*. S.a.r. Szabó Ágnes [Kazinczy Ferenc művei Első osztály. Eredeti művek] Kritikai kiadás Debrecen 2013

Kovács Sándor–-Kulcsár Péter: *Magyar utazási irodalom 15-18. század*. Budapest 1990 [Magyar remekírók]

http://mek.oszk.hu/06100/06179/

Kulcsár Katalin: *II. József utazásai Magyarországon, Erdélyben, Szlavóniában és a temesi Bánságban 1768-1773*. Gondolat – Magyar Országos Levéltár Budapest 2014 [Doktori mestermunkák]

Magyar irodalom (főszerk. Gintli Tibor, Budapest, Akadémiai Kiadó, 2010): a következő részek: A függetlenségi küzdelmek kora (1670-1750), Az irodalom intézményesülésének kora (kb. 1750-1830), Az irodalom rendi intézményrendszerétől a polgári intézményekig (kb 1830-1905): 313–460 oldal

Margócsy István, A magyar nyelv státusa a XVIII. század második felében = Debreczeni Attila (szerk.) *Folytonosság vagy fordulat, A felvilágosodás kutatásának időszerű kérdései,* Kossuth Egyetemi Kiadó, 251–259

Mennyei Barátom! Barcsay Ábrahám levelei Orczy Lőrinchez 1771-1789. s.a.r. Egyed Emese EM Kolozsvár 2001 (ETF 236) http://mek.oszk.hu/08600/08690/08690.pdf

Mikes Kelemen: *Törökországi levelek* Szombathely 1794 (vagy újabb kiadások)

Pavercsik Ilona: Az erdélyi könyvkereskedelem magyarországi kapcsolatairól a felvilágosodás idején. *Erdélyi Múzeum* LXIX: köt 2007.3-4 (Felvilágosodás, Erdély Kolozsvár 2007. 79-88

Petőfi Sándor: *Úti jegyzetek* (1845), *Úti levelek Kerényi Frigyeshez* (1847)

V. Ecsedy Judit: *A könyvnyomtatás Magyarországon a kézisajtó korában 1473–1800*. Budapest, 1999, Balassi Kiadó 150–321

Vörösmarty Mihály: A rom (kiseposz), Szél úrfi (novella) – bármilyen kiadás

Ajánlott irodalom

A *Digitális klasszika, A 18-19. századi magyar irodalom adatbázisa*

Fábri Anna: *„A szép tiltott táj felé”. A magyar költőnők története két századforduló között (1795-1905)* Budapest, 1996, Kortárs kiadó 1–80

http://www.kiad.hu/main_kiadvanyok.htm#gy webhelyről a tanulmányozott korszakban keletkezett művek

Kerényi Ferenc: *A színház mint társaséleti színtér a 19. századi Budapesten*. Budapest főváros Levéltára honlapján: http://bfl.archivportal.hu/id-859-kerenyi_ferenc_szinhaz_mint.html

S. Varga Pál *A nemzeti költészet csarnokai. A nemzeti irodalom fogalmi rendszerei a 19. századi magyar irodalomtörténeti gonolkodásban* Balassi Kiadó, Budapest 2005

Takáts József: *A csinosodás politikai nyelve* . Fazakas Gergely Tamás–Miru György–Velkey Ferenc (szerk): „Politikai nyelvek és történeti kontextusok a középkortól a 20. századig Debrecen, a Debreceni Egyetem kiadása, 2013.149–160

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Téma: Szervezési kérdések, értékelés módja **A hallgató kötelezettségei (feladatai):** kötelező jelenlét, témaválasztás a bemutatott félévi anyag alapján	Tanár-diák dialógus	

2. Téma: A szentimentalista regény narratív megoldásai 1. Kármán József: *Fanni hagyományai* https://dea.lib.unideb.hu/dea/handle/2437/101460 Oldalak: 68-71; 179-191, 260-280. Garaczi László: Fanni http://www.jelenkor.net/archivum/cikk/3492/fanni **Szakirodalom**: Szilágyi Márton, ‚*Elhervadott a szeretet édes melege alatt*.' (A Fanni hagyományai értelmezéséhez). ItK 1993/69-77. Borbély Szilárd: *Műfaji Minták a Fanni hagyományaiban* https://dea.lib.unideb.hu/dea/bitstream/handle/2437/99506/1/studia036.pdf;jsessionid=684029590FD3BD35BFF190EF0EBBFEB3 Hermann Zoltán: *„mint Vőlegénynek, úgy mégyek a ' Halál' Angyalának elejébe"* http://magyar-irodalom.elte.hu/palimpszeszt/24_szam/07.html	Vitaindító, dialógus, szövegössze-hasonlítás	
3. Téma: A szentimentalista regény narratív megoldásai 2. Kazinczy Ferenc: Bácsmegyeynek öszve-szedett levelei **Szakirodalom**: Hász-Fehér Katalin: A kánon építésének és leépítésének stratégiái Kazinczynál. A Bácsmegyeinek gyötrelmei. In A magyar irodalmi kánon a XIX. században. Szerk. Takáts József. Pécs, Kijárat Kiadó, 2000, 37–56. Bódi Katalin: Narrato-poétikai vizsgálódások az érzékenység magyar napló- és levélregény-irodalmában, Irodalomtörténet, 1999, 530–550. http://epa.oszk.hu/02500/02518/00286/pdf/EPA02518_irodalomtortenet_1999_04_530-555.pdf	Vitaindító, dialógus, szövegössze-hasonlítás	
4. Téma: Klasszicista verselés, szerelmi ciklusok – forma és tematika továbbhagyományozódása Csokonai Vitéz Mihály: Lilla-ciklus Borbély Szilárd: Psyché és Ámor-szekvenciák **Szakirodalom**: Csokonai Vitéz Mihály: Lilla. A ciklus teljes, gondozott szövege. Szerk. Debreczeni Attila. Budapest, 1996. Matúra Klasszikusok sorozat. – Előszó Hermann Zoltán (szerk.): " 's végre mivé leszel?" : tanulmányok Csokonai Vitéz Mihály halálának bicentenáriuma alkalmából, Ráció Kiadó, Budapest, 2007.	Vitaindító, dialógus, verselemzés, klasszikus versmérték elsajátítása	
5. Téma: Ungvárnémeti Tóth László, *Nárcisz vagy a' gyilkos önn-szeretet* (drámai költemény), 1816 **Weöres Sándor: Psyché** Hermann Zoltán: "...míg önn-magát / Nem látja!" : újabb szempontok Ungvárnémeti Nárcisz-drámájának értelmezéséhez, A szó élete : tanulmányok a hatvanéves Kovács Árpád tiszteletére / ... szerk. Szitár Katalin ; szerkbiz. Jerzy Faryno, Thomka Beáta, Ivan Verč.	Vitaindító, dialógus, verselemzés	

Tóth Sándor: Weöres Sándor és Ungvárnémeti Tóth László. http://acta.bibl.u-szeged.hu/1021/1/hist_litt_hung_026_081-093.pdf		
6. Téma: Női irodalom a 18. század végén **Molnár Borbála, Újfalvy Krisztina:** ***Barátsági vetélkedés vagy Molnár Borbálának Máté Jánosné asszonnyal két nem hibái és érdemei felől folytatott levelezések*****, Kolozsvár, 1804.** **Szakirodalom:** Egyed Emese: Ujfalvi Krisztina verslevelező társasága. Bevezető, in. Ujfalvi Krisztina verselő köre, s.a.r. Egyed Emese, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 2017, 7–42. Fábri Anna, Író nők vagy írónők? A női dilettantizmus és professzionalizmus kérdése a 19. századi magyar irodalomban, Nők a történelemben, 2001/6. Hász-Fehér Katalin, Molnár Borbála levelező társasága, Irodalomismeret, 1996, 1/2. sz.	Vitaindító, dialógus, szövegössze-hasonlítás	
7. Téma: Kazinczy Ferenc: ***Fogságom naplója*** Péterfy Gergely: *A kitömött barbár.* Kalligram 2014 **Szakirodalom:** Szilágyi Márton, *A fogságom naplója mint szöveg és mint forrás*, Korunk, 2008. Szilágyi Márton, *„…kétezerháromszáznyolcvanhét napig szenvedtem.” A fogság helyzete mint téma Kazinczy Ferenc Fogságom naplója című művében*, Sic Itur ad Astra, 2009, 61. szám (megjelent: 2010), 89–96. Mezei Márta, *„Magamat ragyogtatom”*, ItK, 2000, 3-4. sz., 416-439.	Vitaindító, dialógus, szövegössze-hasonlítás	
8. Téma: A bárdköltői szerephagyomány változatai (Batsányi János, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc) **A kortárs hazafias költészet (Édes hazám című kötet)** **Szakirodalom:** Onder Csaba, *„Rómát, Athenát, Spártát álmodtam.” (Palinódikus szerkesztés és „barokk eposz” Berzsenyi 1816-os verseskönyvének Második könyvében.)*, ItK, 1998/3-4, 495-513. Vaderna Gábor: Bárdköltészet. In A költészet születése, Universitas, Bp., 2017, 387–456.	Vitaindító, dialógus, verselemzés	
9. Téma: A rövidpróza kialakulása: Kölcsey Ferenc: A vadászlak **Szakirodalom**: Tóth Orsolya: Andalgók, merengők, ábrándozók és rajongók. Megjegyzések Kölcsey Ferenc A' vadászlak című elbeszéléséhez, Irodalomtörténet, 2017, 147–176. Németh G. Béla: A koraromantikus elbeszélés mesterpéldája, ItK, 2000, 745–750. http://epa.oszk.hu/00000/00001/00400/pdf/itk_EPA00001_2000_05-06_745-750.pdf	Vitaindító, dialógus, szövegössze-hasonlítás	
10. Téma: Vörösmarty Mihály lírája	Vitaindító, dialógus, szövegössze-	

Tóth Krisztina: *A koravén cigány* http://www.litera.hu/hirek/toth_krisztina_a_koraven_cigany **Szakirodalom:** Milbacher Róbert, Az Előszó egy lehetséges értelmezése, A TISZATÁJ DIÁKMELLÉKLETE, 2001, 79.szám http://epa.oszk.hu/00700/00713/00124/pdf/tiszataj_EPA00713_2001_12_mell_01-18.pdf Milbacher Róbert: *A vén cigány* mint a romantikus lázadás *visszaéneklése*, in. Uő: Bábel agoráján, Pannónia Könyvek, 2015, 146-166.	hasonlítás	
11. Téma: A honfoglalási eposz: Vörösmarty Mihály: Zalán futása **Szakirodalom:** Gere Zsolt: *Vörösmarty Mihály epikus korszakának irodalom- és recepciótörténeti kontextusai*, Doktori (PhD) értekezés, Szeged, 2013. Zentai Mária: Az egyetlen eposz, in: Szajbély Mihály (szerk.), Mesterek és tanítványok, Magvető, Budapest, 1999, 381-401.	Vitaindító, dialógus, szövegössze-hasonlítás	
12. Téma: reformkori regény: Jósika Miklós: *Abafi*, Petőfi Sándor: *A hóhér kötele* **Szakirodalom:** Hites Sándor, *A magyar regénytörténet „megalapítása": 1836: Jósika Miklós: Abafi,* http://villanyspenot.hu/villanyspenot/#!/fejezetek/AeJBOAeQQ2qML2T_djZSYw Martinkó András: A hóhér kötele. In: Martinkó András: A *prózaíró Petőfi és a magyar prózastílus fejlődése*. Akadémia kiadó, Budapest. 1965: 160-210.	Vitaindító, dialógus, szövegösszeh asonlítás	
13. Téma: Petőfi Sándor lírája Borbély Szilárd:*Petőfi, a celeb; Beszélő, 14. évf. (2009) 11. (nov.-dec.)* *http://beszelo.c3.hu/cikkek/petofi-a-celeb* Varró Dániel: *Petőfi Sándor* Parti Nagy Lajos *Petőfi Barguzinban* **Szakirodalom**: Margócsy István: *Petőfi Sándor, Kísérlet.* Korona, Budapest, 1999. Kerényi Ferenc: *Petőfi Sándor élete és költészete*, Osiris Kiadó, Budapest, 2008.	Vitaindító, dialógus, szövegössze-hasonlítás	
14. Téma: Kisfaludy Károly: *Stibor vajda* (dramaturgiai kísérlet), Katona József: *Bánk bán* **Szakirodalom:** Nagy Imre: Nemzet és egyéniség. Drámairodalmunk az 1810-es években: A hazafiság drámái. Argumentum kiadó. Bp, 1993. Nagy Imre: Ágistól Bánkig. A dramaturgia nyelve és a nyelv dramaturgiája. Pannónia könyvek. É.n. (2001)	Vitaindító, dialógus, szövegössze-hasonlítás	

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

• A tantárgy tartalma összhangban áll a magyar irodalomtörténet tantárgynak Európa bolognai rendszerű egyetemein oktatott, hasonló elnevezésű féléves tantárgyai tartalmával.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az előadásokon és vendégelőadásokon való aktív jelenlét	Névsorolvasás, gyorskérdés	10%
	Az előadás anyagának és bibliográfiájának ismerete	Írásbeli vizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Lásd a szemináriumvezető elvárásait	Lásd a szemináriumvezető elvárásait	40%
	Lásd a szemináriumvezető elvárásait	Lásd a szemináriumvezető elvárásait	
10.6 Minimális követelmények, tudnivalók			
• Jelenlét a tantárgy kurzusain és szemináriumain (max. 4 hiányzás megengedett) • Az írásbeli vizsgán a lehetséges 6 pontból 3 pont megszerzése • Az írásbeli feladatokban: nyelvhelyesség, helyesírás • A szorgalmi idő után benyújtott szemináriumi dolgozat pontvesztéssel jár (1 pont a 4-ből) • a jobb minősítésért újra vizsgára álló szemináriumi dolgozatát is benyújthatja javítva • Elégtelen írásbeli/pótvizsga esetén a tantárgyat a következő tanévben újra fel kell venni.			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	Semnătura titularului de curs practic
19.03.2019.			

Data avizării în departament Semnătura Directorului de Departament